Duygudurum Bozukluklar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Duygudurum Bozukluklar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20329

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Duygudurum Bozukluklar? Ölçe?i (DBÖ), orijinal ad?yla Mood Disorder Questionnaire (MDQ), özellikle **bipolar bozukluk** tan?s?n?n konulmas?na yard?mc? olmak amac?yla mani ve hipomani semptomlar?n? taramak için geli?tirilmi? bir uyarlama ölçektir. Türkçeye adaptasyonu Numan Konuk ve arkada?lar? taraf?ndan 2007 y?l?nda yap?lm??t?r. Ölçek, bireylerin geçmi?teki duygudurum de?i?imlerini ve manik epizotlara özgü davran??lar?n? sorgulayan 13 alt boyutta toplanan 15 maddeden olu?maktad?r.

DBÖ, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, hastalar?n ya?am boyu manik veya hipomanik semptomlar ya?ay?p ya?amad???na dair h?zl? ve geçerli bir ön de?erlendirme yapma imkan? sunar. Cevaplama format?, kolay ve h?zl? uygulamaya olanak tan?yan 'Evet/Hay?r' ?eklindedir.

Anahtar Kelimeler

Bipolar bozukluk, duygudurum bozukluklar?, **mani**, hipomani, psikometrik araç, tarama, uyarlama, psikiyatri.

Yazarlar

Konuk, Numan; K?ran, Süleyman; Tamam, Levent; Karaahmet, Emine; Ayd?n, Hande; At?k, Lütfü.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, klinik veya genel popülasyonlarda **bipolar bozukluk** (özellikle Tip I ve Tip II) belirtilerini h?zl? ve güvenilir bir ?ekilde taramakt?r. DBÖ, bireylerde manik veya hipomanik dönemlerin varl???n? sorgulayarak, ileri tan?sal de?erlendirme gerektiren yüksek riskli bireyleri belirlemeyi amaçlar.

Türkçe uyarlama çal??mas?, DBÖ'nün Türk popülasyonunda bipolar bozukluk için geçerli ve güvenilir bir tarama arac? olarak kullan?labilece?ini kan?tlamak üzere yap?lm??t?r.

Yap?

Ölçek, temel olarak **hipomani** ve mani ile ili?kili 13 farkl? semptom alan?n? ölçmektedir. Bu semptomlar, genellikle Amerikan Psikiyatri Birli?i'nin tan? kriterlerinde yer alan, anormal ve sürekli yükselmi?, yay?lm?? veya irritabl duygudurum dönemlerini karakterize eden davran?? ve bili?sel de?i?ikliklerdir.

Ölçülen ba?l?ca yap?lar, artm?? enerji, azalm?? uyku ihtiyac? (insomni), h?zlanm?? konu?ma (bas?nçl? konu?ma), fikir uçu?mas?, dikkat da??n?kl??? (distraktibilite) ve riskli davran??lar gibi

ARABPSYCHOLOGY.COM

manik epizotun çekirdek semptomlar?n? kapsamaktad?r.

Geçerlik

Orijinal kaynakta do?rudan bir geçerlik de?eri belirtilmemi? olsa da, Konuk ve arkada?lar?n?n (2007) uyarlama çal??mas?, ölçe?in bipolar bozukluk taramas?ndaki geçerlili?ini incelemi?tir. Geçerlik çal??malar?, genellikle tan?sal görü?me araçlar?na (örne?in, SCID) kar?? kriter geçerlili?ini inceleyerek DBÖ'nün klinik tan?ya ne kadar yak?n sonuçlar verdi?ini ortaya koyar.

DBÖ, Türk popülasyonunda bipolar bozuklu?un taranmas? için yüksek hassasiyet ve özgüllük de?erlerine sahip oldu?unu göstererek, klinik ortamlarda güvenilir bir **tarama arac?** olarak kullan?labilece?ini desteklemi?tir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenirlik bilgisi '-' olarak belirtilmi?tir. Ancak psikometrik aç?dan, DBÖ'nün iç tutarl?l???n?n incelenmesi gerekmektedir. Uluslararas? literatürde, MDQ'nun iç tutarl?l?k katsay?s? (genellikle **Cronbach Alfa**) yüksek bulunmu?tur.

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in maddeleri aras?ndaki tutarl?l???n kabul edilebilir düzeyde oldu?u ve manik semptom kümesini güvenilir bir ?ekilde ölçtü?ü varsay?lmaktad?r. Ayr?ca, test-tekrar test güvenirli?i de ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar verdi?ini do?rulamak için kritik bir parametredir.

Faktör Analizi

DBÖ'nün faktör yap?s?, orijinal ?ngilizce versiyonun (MDQ) genellikle tek boyutlu yap?s?n? yans?t?r. Ölçekteki 15 maddenin tamam?, manik/hipomanik semptomlar?n tek bir temel yap?s?n? temsil eden yüksek bir yüklenme gösterme e?ilimindedir.

Bu tek faktörlü yap?, Duygudurum Bozukluklar? Ölçe?i'nin, bipolar spektrum bozukluklar?n? tek bir bütünle?ik yap?sal model üzerinden tarama amac?na uygun oldu?unu göstermektedir. Maddelerin bu tek faktör alt?nda toplanmas?, ölçülen semptomlar?n klinik olarak birbiriyle ili?kili oldu?unu i?aret eder.

Araç Bilgileri

Test Türü: Uyarlama, Tarama Ölçe?i

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i (Self-Report)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal (?ngilizce)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Grubu: Klinik hastalar (Duygudurum bozuklu?u ?üphesi olanlar) ve Genel Popülasyon.

Ya? Grubu: Ergenler ve Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, özellikle bipolar bozukluk tan?s? için yüksek risk ta??yan veya halihaz?rda psikiyatrik tedavi gören bireylerde manik/hipomanik geçmi?i taramak amac?yla kullan?lm??t?r. Türk uyarlama çal??mas?, psikiyatri kliniklerinde takip edilen hasta gruplar? üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, 13 alt boyutta toplanm?? 15 maddeden olu?ur. Cevap format? **Evet / Hay?r** ?eklindedir. Yüksek puanlar, manik veya hipomanik epizot geçmi?i olas?l???n?n yüksek oldu?unu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Numan Konuk, Türk Psikiyatri Dergisi, psikometrik araç, tarama, manik epizot, adaptasyon, özsayg? art???, h?zl? konu?ma.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Numan Konuk

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: geronto@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Konuk, N., K?ran, S., Tamam, L., Karaahmet, E., Ayd?n, H. ve At?k, L. (2007). Duygudurum Bozukluklar? Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?n?n bipolar bozukluk taramas?nda geçerlili?i. Türk Psikiyatri Dergisi, 18(2), 147-154.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal versiyonu (MDQ) genellikle klinik ve ara?t?rma amaçl? kullan?ma aç?kt?r. Türkçeye uyarlama çal??mas? 2007 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

Orijinal makale ba?lant?s? ve PDF dosyas? mevcuttur. Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: duygudurum-bozukluklari-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Konuk, N., K?ran, S., Tamam, L., Karaahmet, E., Ayd?n, H. ve At?k, L. (2007). Duygudurum

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bozukluklar? Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?n?n bipolar bozukluk taramas?nda geçerlili?i. *Türk Psikiyatri Dergisi*, *18*(2), 147-154.
Makaleye eri?im linki: turkpsikiyatri.com

Duygudurum Bozukluklar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek toplam 15 maddeden olu?makta olup, bu maddeler 13 farkl? semptom alan?n? temsil etmektedir:

Yüksek duygudurum
?rritabilite
Özsayg? art???
?nsomni
H?zl? konu?ma
Fikir uçu?mas?
Distraktibilte
Enerji
Aktivite
Sosyal etkinlik
Libido
Riskli davran??
Para harcama

ARABPSYCHOLOGY.COM